

Olje- og energidepartementet
Energi- og vannressursavdelingen
Postboks 8148 DEP
0033 OSLO

Dato: 07.12.2015
Vår referanse: 535870/v1

Energimeldingen: Avsluttende innspill fra Agder Energi

Agder Energi takker for anledningen til å bidra med innspill rundt det vi mener er det viktigste i energimeldingen om en helhetlig energipolitikk.

Vi vil gi ros til regjeringen for meldingen, utvalget for grønn konkurransekraft, klimarådet og andre gode initiativ for kraftbransjen.

Vi har ved tre anledninger tidligere spilt inn våre synspunkter rundt det pågående arbeidet, og vil derfor her konsentrere oss om **ett hovedområde** som vi håper regjeringen tar hensyn til i den endelige meldingen:

«Regjeringen bør anerkjenne kraftnæringen som en selvstendig næring som representerer en betydelig økonomisk verdiskaping for Norge».

Dette mener vi er en forutsetning som må ligge til grunn for å forstå viktigheten av kraftbransjen, og de mulighetene den representerer i fremtiden.

Til tross for en økende interesse for kraftbransjen og betydningen av fornybar energi for Norges fremtid, blir kraftbransjen i den politiske debatten nesten utelukkende referert til som kritisk infrastruktur og innsatsfaktor, og ikke som en selvstendig næring som skaper verdier.

Som en illustrasjon kan vi vise til ordbruken i regjeringens faktahefter for petroleumsnæringen, og for energi og vannressurser.

➤ Fra Norsk petroleum 2015:

«Petroleumsvirksomheten er i dag Norges største næring målt i verdiskaping, statlige inntekter, investeringer og eksportverdi. Næringen er derfor svært viktig for norsk økonomi».

➤ Fra Fakta 2015: Energi og vannressurser:

«Nesten all vår produksjon av elektrisitet er fornybar. Kraftressursene våre har vært avgjørende for norsk verdiskaping, velferd og vekst i over hundre år. Slik vil det også være i fremtiden».

Kraftbransjene rolle som selvstendig næring og viktig verdiskaper blir så godt som ikke omtalt, til tross for at kraftsektoren har 15.000 arbeidsplasser spredt over store deler av

Norge, og samlet sett bidro med 39 milliarder utbyttekroner til fellesskapet i 2013. Tall fra Thema Consulting (2012) viste at produksjon, distribusjon og salg av elektrisitet fra vannkraft gjorde kraftbransjen til en av fastlands-Norges største brutto verdiskapere, vesentlig større enn for eksempel metallindustrien.

Selv om disse tallene ikke er helt oppdaterte, vil likevel hovedtrekkene være gjeldende også i dag.

For å sikre lønnsom utvikling er det sentralt at politiske myndigheter bidrar til å sikre adgang til nye markeder for norske fornybarressurser. En av årsakene til at vi nå har så lave priser at det truer kraftselskapenes rolle som verdiskapere, er et innlåst og økende kraftoverskudd.

Det følger blant annet av at politiske myndigheter på den ene siden stimulerer til økt kraftproduksjon, og på den andre siden at vi har hatt en langsom og utilstrekkelig utbygging av mellomlandskabler. Mellomlandskabler handler ikke minst om bedre adgang til de større europeiske markedene for ren, norsk kraft.

Derfor er det positivt at regjeringen nå arbeider med en lovendring som åpner for at flere aktører enn Statnett kan bygge, eie og drive slike kabler.

Det har vært en utfordring at man i industrien, industrifagforeningene og blant politiske aktører gjennom mange år har bidratt til å opprettholde og styrke bildet av at norsk kraftproduksjon først og fremst skal være en billig innsatsfaktor for kraftintensiv industri, ikke en selvstendig verdiskaper.

Vi mener samtidig at kraftindustrien og kraftintensiv industri har felles interesser. Industrien er en stor kunde for kraftbransjen og forbruker omlag en tredel av den kraften vi leverer. Industrien på sin side er avhengig av stabil og tilstrekkelig forsyning av kraft til konkurransedyktige priser. Vannkraften er også ren, klimavennlig og fornybar, og bidrar til å gjøre norsk industri internasjonalt konkurransedyktig, dels fordi vår kraft er billigere enn kraft i andre land, dels fordi mye av det som eksporteres fra Norge er produsert uten bruk av fossil, forurensende energi.

Men dette må ikke overskygge det faktum at kraftnæringen er en selvstendig næring som står bak et betydelig økonomisk bidrag for Norge.

Agder Energi har vært også vært tydelig på at kraftbransjen står ovenfor en rekke utfordringer rundt struktur, kapital og virksom konkurranse.

Etter en lang periode med lave investeringer, høye kraftpriser og solide resultater, står bransjen for en tid med høye investeringer, lave kraftpriser og lavere resultater.

Vi tror også at inntog av nye aktører i ulike deler av våre forretningsområder, vil prege bransjen fremover. Samtidig stiller fremtidens kraftbruk stadig mer krav til kraftselskapene.

Vi mener nå, mer enn noen gang, at regjeringen bør ha som ambisjon å tilrettelegge for at næringen skal klare å møte disse utfordringene.

Vi gjentar også poenget til statsråd Lien at ubalansen i kraftsystemet, som følge av subsidieordningene, svekker lønnsomheten i en kraftbransje som nesten i sin helhet er i offentlig eie. Som statsråden slo fast i Stortinget 2. desember, er det derfor finansieringen av fellesskapet, av skoler og eldreheim, som undergraves når lønnsomheten synker.

Når 90 prosent av kraftproduksjonen eies av staten, kommuner og fylker er det avgjørende at politiske føringer tilrettelegger for effektivisering. Flere større, mer robuste og mer konkurransedyktige regionalt forankrede kraftselskaper vil være til fordel for samfunnet og forbrukerne.

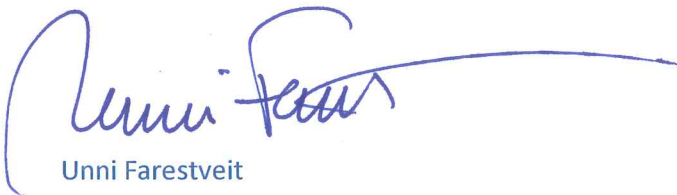
Jo tydeligere det kommer frem at kraftnæringen er en selvstendig næring, jo enklere blir det å synliggjøre behovet for endringene som må til for å sikre videreutviklingen av den.

Det er åpenbart at fornybarbransjen vil spille en stadig viktigere rolle for norsk økonomi, og det er etter vår oppfatning viktig at meldingen er klar på at kraftbransjen er en av de store, selvstendige næringene i Norge.

I tillegg vil kraftbransjen fortsatt sørge for at det norske samfunnet har for sikker kraftforsyning til fornuftige priser og et kraftsystem som utvikler seg i takt med samfunnets behov.

Avslutningsvis ønsker vi å takke regjeringen som har tatt initiativ til dette arbeidet, og vi har stor tro på at resultat blir en melding som vier kraftbransjen den oppmerksomhet som den fortjener.

Med hilsen
Agder Energi AS

Unni Farestveit
Direktør Samfunnskontakt
unnfar@ae.no
38607000